

Adviescollege beroepsreglementering
per e-mail consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)	Doorkiesnummer
24 oktober 2021	Consultatiereactie Rapporteren Fraude en continuïteit	Comm MKB		020-3010392

Geachte leden van het adviescollege,

Graag maakt de Commissie MKB (verder: Commissie) van de gelegenheid gebruik om te reageren op het consultatiedocument "Verplichte rapportering over fraude en continuïteit". Allereerst benadrukt de Commissie dat de onderwerpen Fraude en Continuïteit belangrijk zijn in alle facetten van het werk van de accountant. De accountant moet bij de controle op basis van de risicoanalyse voldoende aandacht besteden aan beide onderwerpen. Wij gaan er van uit dat het niet de bedoeling van het adviescollege is om de op basis van de Standaarden nu al uit te voeren werkzaamheden uit te breiden.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

In onze reactie bespreken wij niet alle consultatievragen. Allereerst gaan wij in op met name vraag 4 van de consultatie. In het tweede gedeelte beschrijven wij onze reactie op een aantal andere vragen. Als laatste vatten wij onze reactie samen.

Niet-Wta-domein

De Commissie heeft met verbazing kennisgenomen van het consultatiedocument, waarin min of meer 'out of the blue' ook de controles in het niet-Wta-segment moeten gaan voldoen aan eisen die gesteld gaan worden aan de Wta-accountantsorganisaties.

Het rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring is een maatregel die wordt genomen in het kader van de verbetermaatregelen in het Wta-segment. De maatregel is uitvoerig besproken binnen bijvoorbeeld de Stuurgroep Publiek Belang (waarin naast de NBA en de SRA de grote kantoren zijn vertegenwoordigd). Bij de uitwerking van deze maatregel heeft men het wettelijke controlesegment voor ogen gehad. De pilot die afgelopen jaar is gehouden, heeft zich dan ook beperkt tot het Wta-segment.

De NBA heeft aan de kwartiermakers geschreven de verplichte rapportering te gaan invoeren. Maar ook het werkterrein van de kwartiermakers betreft het Wta-domein. Het besluit tot een verplichte rapportering over fraude en continuïteit in het niet-Wta-domein valt dus buiten de bevoegdheden van de Stuurgroep Publiek Belang en de kwartiermakers. Het is uitsluitend een bevoegdheid van het NBA-bestuur en in de verslagen van het NBA-bestuur op de NBA-website kunnen we niet terugvinden dat het NBA-bestuur hierover een besluit heeft genomen.

Besluitvorming

Zoals hierboven vermeld heeft de Stuurgroep Publiek Belang uitvoerig gesproken over de verplichting tot rapporteren over fraude en continuïteit. Bij de start van de pilot voor de Wta-kantoren is ook het Platform niet-OOB bij de discussie betrokken. En het NBA-bestuur heeft over deze verplichting contact gehad met de kwartiermakers.

De Commissie verbaast zich erover dat er over deze maatregel, die consequenties heeft voor ongeveer 140 niet-Wta-kantoren, alleen maar besproken is met de (grote) kantoren in de Stuurgroep en dat er geen overleg is geweest met kantoren in het niet-Wta-segment. Terwijl het beleidsterrein van de Commissie begin dit jaar is uitgebreid naar assurance-werkzaamheden.

Daarmee heeft het niet-Wta-segment geen gelegenheid gehad in de besluitvormingsfase deel te nemen aan de discussie. De argumenten van dit segment zijn niet gehoord en hebben dus geen rol gespeeld in de besluitvorming. Besluitvorming die dus alleen tot stand gekomen is met input van de grote kantoren. De Commissie is van mening dat de NBA er is voor al haar leden en dat dus ook alle leden waarop dit besluit van toepassing is, in gelijke mate moeten kunnen deelnemen aan de discussie. En niet alleen kunnen reageren op consultatie van voorgenomen regelgeving.

Welk probleem lossen we op?

Dat brengt ons tot de vraag wat we willen bereiken met deze nieuwe maatregel in het niet-Wta-domein. De uit te voeren werkzaamheden in het kader van fraude en continuïteit veranderen niet. Het betreft de rapportage over de uitgevoerde werkzaamheden. De vraag die dan opkomt is: wat is de toegevoegde waarde van verplichte rapportage over fraude en continuïteit bij vrijwillige controles van stichtingen of kleine familiebedrijven? Een andere vraag is: voor wie wordt de verplichte rapportage over fraude en continuïteit geschreven bij een familiebedrijf dat bijvoorbeeld geen bankleningen heeft? Vragen waarop het consultatiedocument geen antwoord geeft. Juist omdat de accountant al moet rapporteren wanneer de accountant stuit op fraude of twijfels heeft over de continuïteit. Verder wordt in de controleverklaring gerapporteerd dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft.

Beantwoording diverse andere vragen uit het consultatiedocument

Consultatievraag 13 en 14

De Commissie heeft de indruk dat er bij accountants in het mkb zorgen bestaan over het op juiste en volledige wijze formuleren van frauderisico's (en op welke wijze hierop is ingespeeld). Als voorbeeld wordt hier een veel voorkomend frauderisico inzake de betalingsorganisatie benoemd. Het benoemen van het risico en de werkzaamheden die de accountant heeft verricht kan zowel voor klant als voor de accountant nadelige consequenties hebben. Voor de klant omdat het maatschappelijk verkeer op de hoogte wordt gebracht van hiaten binnen de betalingsorganisatie en voor de accountant omdat hij/zij openbaart welke werkzaamheden hij/zij heeft verricht om het risico te ondervangen (verrassingseffect in komende controles wordt hiermee aangetast). Verder vrezen accountants aansprakelijkheid (indien klant schade leidt door deze wijze van rapportering) en schending van het fundamentele beginsel vertrouwelijkheid. Dit laatste punt relateert ook aan consultatievraag 14 waar de vraag wordt gesteld of schending van de vertrouwelijkheid wel aan de orde is als er geen informatie wordt verstrekt over de werkzaamheden en eventuele bevindingen en er geen informatie over de cliënt wordt verstrekt. De Commissie is van mening dat het formuleren van de bevindingen bij de kleinere (administratieve) organisaties, waar in het mkb toch vaak sprake van is, relatief eenvoudig te relateren is aan functionarissen of personen bij de organisatie van de klant.

In paragraaf 29B lid b wordt gesteld "in buitengewoon zeldzame omstandigheden de accountant bepaalt dat de aangelegenheid niet gecommuniceerd dient te worden in de controleverklaring omdat redelijkerwijs verwacht wordt dat de nadelige gevolgen van dergelijke communicatie groter zijn dan de voordelen voor het maatschappelijk verkeer."

De Commissie is van mening dat dat deze afweging heel lastig te maken is. Rekening houdend met voornoemd aangehaalde zorg over de wijze van formuleren en de hiermee gepaard gaande kosten zou de neiging kunnen ontstaan om de nadelige gevolgen zwaarder te wegen.

Overig

Een punt dat niet in het consultatiedocument wordt belicht is de administratieve lastenverzwaring die ontstaat door deze verplichting. De kantoren moeten publiek gaan rapporteren over de uitgevoerde werkzaamheden. Er moet elke keer een afweging worden gemaakt in hoeverre de informatie openbaar gemaakt kan worden zonder de vertrouwelijkheid te schaden. Vanuit de praktijk komen geluiden dat bij grotere organisaties juridische expertise wordt ingeschakeld om een juiste afweging te kunnen maken in welke mate er gerapporteerd moet gaan worden. Dit leidt tot een lastenverzwaring waaraan in het consultatiedocument geen aandacht wordt besteed. De vraag is in hoeverre de kleinere organisaties al voldoende expertise in huis hebben om een goede afweging te kunnen maken om zo een juiste balans te vinden tussen enerzijds transparantie en anderzijds vertrouwelijkheid.

Ten slotte

De Commissie is van mening dat het verplicht rapporteren over fraude en continuïteit geen meerwaarde heeft in het niet-Wta-domein. Wanneer de accountant het werk naar behoren uitvoert, wordt er bij fraude gerapporteerd (niet alleen in de controleverklaring maar ook bij de FIU) en worden continuïteitsissues gemeld. Het is daarmee een extra last die wordt opgelegd aan een segment waar naar mening van de commissie het geen of slechts beperkte toegevoegde waarde heeft. Wanneer deze maatregel onderworpen zou worden aan een mkb-toets, zou de maatregel er niet ongeschonden doorkomen.

Wij adviseren daarom:

1. de verplichting tot rapporteren over fraude en continuïteit in de jaarrekening niet van toepassing te laten zijn op het niet-Wta-domein.
2. bij regelgeving die (ook) van toepassing is op het niet-Wta-domein dit domein gelijk te betrekken bij de discussie en bij de besluitvorming. Dat kan niet worden overgelaten aan de Stuurgroep Publiek belang of Platform Niet-OOB. Wij vermoeden dat de kans bestaat dat meer maatregelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor het Wta-domein zullen 'doordruppelen' naar het niet-Wta-domein.
3. de ervaringen rond het rapporteren over de werkzaamheden rond fraude en continuïteit in het Wta-domein af te wachten en aan de hand van deze ervaringen met betrokken stakeholders de afweging te maken in hoeverre het rapporteren noodzakelijk is binnen het niet-Wta-domein.

Mocht u naar aanleiding van onze reactie vragen hebben, kunt u contact op nemen met de heer H. van Campen, secretaris van de commissie. De contactgegevens zijn bij u bekend.

Met vriendelijke groet,
Namens de Commissie MKB

Steeff Visser
Accountant en voorzitter van de commissie

